

Despre daruri si virtuti

Discuția despre daruri sau talanți trebuie începută prin a zice că darurile nu sînt tot una cu virtuțile.

Darurile se împart în daruri înnăscute și daruri dobîndite.

Darurile firești sau înnăscute sînt ceva dat de Dumnezeu, fără vreun efort din partea omului. Astfel, oamenii se nasc frumoși, inteligenți, puternici, sănătoși, abili în artele vizuale sau muzică. Toate acestea sînt daruri firești sau înnăscute și au fost comparate de Hristos cu niște „talanți”, o unitate bănească, adică sînt niște credite nerambursabile pe care fiecare om le primește la naștere: unul 5, altul 2, altul 1.

Pe lîngă darurile înnăscute, fiecare om poate accede spre daruri mai presus de fire, care se dau în schimbul lucrării virtuților sau, iarăși, uneori din iconomia Dumnezeiască neștiută de oameni. Între acestea pot fi darul tămăduirilor, al prorociei sau înainte-vederii, darul vorbirii în limbi, darul apostolatului și a înțelegerii sensurilor ascunse, darul rugăciunii, al curăției și altele care îl ridică pe om la înălțimea îngerească, făcîndu-l încă din această viață părtaș la bucuria Împărăției lui Dumnezeu.

Toate aceste daruri sînt răsplată a virtuților, precum am zis, dar uneori ele se dau și fără vreun efort anterior, fiind ca o arvună pentru eforturi viitoare, pe care oamenii nu le văd și nu le cunosc, dar Dumnezeu le-a și răsplătit în atotvederea Sa. Acest înțeles ni l-a făcut cunoscut și Sfântul Siluan Athonitul, care a primit darul rugăciunii, precum mărturisește el însuși, în tinerețe, înainte de a depune vreo nevoină deosebită, darul fiind o arvună dată de Dumnezeu pentru lucrările lui viitoare.

Tot așa avem mulțime de pilde în Scriptură și Viețile Sfinților din care reiese că o cădere viitoare nu îl face pe Dumnezeu să-și oprească darul, astfel că și Iuda s-a bucurat de darul apostoliei și al facerii de minuni, deși bunul Dumnezeu știa dinainte că Iuda va trăda și se va pierde.

Iată de ce darurile, atît cele înnăscute, cît și cele dobîndite, nu trebuie să fie niciodată prilej de mîndrie. Chiar dacă în majoritatea cazurilor darurile supranaturale sînt răsplată pentru virtuți, totuși aceasta nu este o regulă și oamenii pot fi făcători de minuni sau proroci, fără a fi virtuoși. Despre acest paradox scrie foarte clar Apostolul Pavel în Epistola sa către Corinteni în care îi mustră pe cei ce au ajuns să se mîndrească cu darurile lor supranaturale și chiar să se certe între ei, învățînd că nici darul de a învia morții, nici acela de a muta munții din loc prin credință, nici prorociile, nimic nu valorează fără dragoste.

La fel este valabilă și viceversa: există foarte mulți oameni virtuoși care nu se învrednicesc de daruri supranaturale, ceea ce nu doar că nu-i face mai mici decît cei dintîi, ci chiar îi poate ridica din pricina smereniei lor, deoarece lucrează virtuțile fără vreo răsplată, chiar și spirituală, ci fiind mînați de dragoste și nădejde.

Așa cum darurile supranaturale sînt mai înalte decît darurile firești, tot așa și căderea care se face din ele este mai mare decît a celor care nu au ajuns la măsurile de sus. Există, de pildă, o trufie a începătorilor, care se mîndresc cu frumusețea chipului, sonoritatea vocii sau agerimea minții lor, dar există și o fudulie a asceților, care se mîndresc cu postul și rugăciunea lor, dar chiar și cu darul tămăduirilor sau al prorociei. Pentru că, la orice treaptă s-ar afla ascetul pe scara desăvîșirii există și ispita care îl poate doborî. Ultima dintre acestea fiind mîndria, despre care marele ascet și filozof creștin, Sfîntul Ioan Casian, a zis: „mîndria este patima cea mai cu anevoie de biruit, deoarece este singura patimă care se hrănește din virtuți”.